

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények címzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Évesre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Hétre 8 frt. v. 16 korona. 1 óra 1 frt 50 kr. v. 3 korona

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

Telefon sz: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon sz: 9.

KIADÓ - HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög centimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reklam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttérli cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A brassói Árpád-emlék.

I.

A legutóbbi mult vasárnapon nagy jelentőségű politikai esemény színhelye volt a keleti határszél érdekese végvárosa, Brassó.

Tudni lehet, hogy ezt a szép végvárost három csoportban magyarok, szlovákok és oláhok lakják. Majdnem egyenlően oszlik meg a számuk.

Ebben a városban vasárnap ép oly nagy, mint kiválóan magyar nemzeti ünnepély folyt le.

E napon avatták ugyanis fel a honlapító Árpádnak az emlékére felállított szobrot a Brassó mellett fekvő Zhenk ormán.

A felavatási ünnepség során három beszéd mondatott el olyan, a melyek mindegyike komoly figyelmet érdemel, megadja az ünnepélynek komoly politikai jelentőségét.

Perczel Dezső belügyminiszter, a ki a kormány nevében a szobor-művet Brassó város közönségének megadás végett átadta, különösen hangsúlyozta a magyar nemzetnek a többi nemzetiséggel szemben eddig követett magyellkültségét, s azon reményét fejezte ki, hogy Brassó város közönsége hiven a hazafias kötelességből kifolyólag örökölni fog e szobormű sértetlen fentartása felett.

A szobrot Jákobi Károly polgármester szintén jelentőségeltjes beszéd kíséretében átadott emlékművet kegyeletes megőrzésre átvaszem. (Zajos eljenzés és hoch kiáltások.) Teszem pedig ezt hazafiú kötelességből, (Eljenzés) mert ezen emlékműben szeretett hazánk szent jelképét látom. Fohászodom az egek urához, hogy szeretett hazánknak dicsőséges jövőt adjon és hogy ez az emlékmű sok századokon át hirdesse a hazai picóségét. Eljen a király! Eljen a haza! (Zajos eljenzés.)

Ezt a beszédet bő kivonatosan ezekben adjuk:

En, mint Brassó város polgármestere nagyméltóságod által e hazafias beszéd kíséretében átadott emlékművet kegyeletes megőrzésre átvaszem. (Zajos eljenzés és hoch kiáltások.) Teszem pedig ezt hazafiú kötelességből, (Eljenzés) mert ezen emlékműben szeretett hazánk szent jelképét látom. Fohászodom az egek urához, hogy szeretett hazánknak dicsőséges jövőt adjon és hogy ez az emlékmű sok századokon át hirdesse a hazai picóségét. Eljen a király! Eljen a haza! (Zajos eljenzés.)

Ezután németül folytatta a polgármester, mondván: Most adta át nekem kegyeletes megőrzésre végett ő excellenciája azt, a hazánk ezredéves fennállásának emlékére emelt szobrot.

Polgártársak! Ha mi ezt a messze elhelyezkedt emlékművet látjuk a mi Cenktünk tevéjét, szülővárosunk ez oly sajátosan szép pontján, emlékeztessen bennünket arra, hogy mi a magyar hazának vagyunk polgárai (Zajos eljenzés.)

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1896. október 20.

Választási nóták.

I.

Föl a zászlót!

Föl a zászlót! — a mienket,
Melyet szabad szellő lenget.
Nem volt soha letiporva,
Most se legyen lenn a porba,
Tartsa minden honfi karja,
Ugy vezessük diadalra.
Diadalról diadalra!

Föl a zászlót! Én jó népem,
Ily hatalmad nem volt régen;
Bádd bizva az ország dolga...
Mutasd meg, hogy nem vagy szolga.
Pontold jól meg, hisz' terrorsod, —
Mert a quótát — a te dolgod —
Leszállítod, vagy megtoldod?

Föl a zászlót! Mind alatta
All, ki elvét el nem adta.
De ha van, ki jobbra mégyen,
Csztályrésze lesz a szegény...
Válasszon hát, ki mit szeret,
Judáspénzt vagy becsületet?
Megalázást — vagy elveket?

jos eljenzés. Hoch! kiáltások.) hogy mi több,
mint 700 éven át osztozunk a közös hazával
s a magyar nemzettel buben örömben. (Zajos eljenzés.)

Szász őseink várat emeltek a haza védelmére, a korona oltalmára. Itt dolgoztak mindennap kenyérükért, küzdöttek szabadságukért, egyházukért, iskolájukért. Maradjunk mi is hű polgárai a hazának. Azta kellemes reményt táplálom, hogy a hazánk felett őrködő jó szellem továbbra is egyesíti és összetartja az országot összes bár különböző nyelvű és vallású lakosságát, mert csak hű és becsületes összetartással emelhetjük, erősíthetjük és szilárdíthatjuk meg hazánk jó-létét. (Hosszantartó zajos eljenzés és hoch kiáltások.)

És ezzel ajánlom ezt az emlékművet a mindenható oltalmába és a város minden lakosának védelmébe nemzetiségi- és vallási különbség nélkül. Örökösök a magyar korona első viselőjének jó szelleme továbbra is feleltünk virágozzék és fejlődjék hazánk számos évszázadon át. Adja Isten, hogy így legyen (Hosszantartó zajos eljenzés és hoch kiáltások.)

A magyarok és szászok által egyhangu helyesléssel és lelkesedéssel fogadott beszédben a szász hazafiságnak szokatlanul őszinte megnyilatkozását látjuk.

Legbecsesebb kijelentések azonban dr. Müller Frigyes nagyszebeni szász püspöknek a diszebeden elmondott pohárköszöntőjében foglaltaknak.

Németül mondott beszédében hangsúlyozta, hogy ő és a szászok nemcsak kötelességből, hanem joguk érvényesítésére jelentek meg az ezredéves ünnepen. A millénium a magyar államesszme jogos kifejezője. Öreg, beteg ember lévén, a június 8-iki nemzeti ünnepre nem mehetett el, ma is csak részben vehetett részt az ünnepben, gyöngesége miatt nem mehetett fel a Cenkre. A cenki szobor a határon azt mutatja a belföldnek, hogy itt végződik Magyarország, a szomszédokat pedig figyelmezteti arra, hogy itt Magyarország kezdődik.

Ő és hvei teljes szívvel, lélekkel vesznek részt a magyarság ünnepén, mert a magyarok hatalmuk tudatában sem feledkeztek meg soha kötelességeikről. A millénium olyan, mint egy lakodalom, a hol a mult évezred a vőlegény, a jövő évezred a menyasszony. Ennél a lakodalomnál a király az örömapa, a nászvendégek koszorúja. Sajnálja azokat, a kik az ilyen lakodalomra megjelenni nem akarnak.

A fennebb vázolt három beszéd-

nek egymás mellé állítása és tartalmuknak összevonásában véljük megállapíthatónak azt a tényt, hogy a milleniumi emlék művek sorozatában éppen a brassói Árpád-emlék bir a legnagyobb jelentőséggel és pedig a jövőt illetőleg.

Az a különben szép, de 800 méter magasságban egészen elenyésző szobormű annak az eszmének a hirdetője, hogy Magyarország keleti része itt kezdődik, s az a föld, a melynek egyik csucsan ez a szobor emelkedik, Magyarország földje, magyar vérrrel szerzett és magyar erővel fenntartott terület, melyen a dominans szerep a honfoglaló magyarságot illeti.

Politikai hir.

Ugron Gábor Sztatmáron Mint Budapestről értesítenek Sztatmáron Ugron Gábor, a függetlenségi és 48-as párt vezére okt. 25-én tartja programbeszédét. Fogadására nagy előkészületeket tesz a választópolgárság. Ugron Gábor október 24-én, szombaton érkezik Sztatmára.

Antiszeztizmus a fővárosban.

Budapest, okt. 18.

Egy politikai hetilap cikke, melyet közöltünk is, új hangot vitt be nemrég a választási küzdelmek éles, sokszor kellemetlen és disztelen rivalgásába. Egy „szemita“ az antiszeztizmus kérdésével foglalkozott a hetilapban és megszívlelendő jó tanácsot nyújtott a lipótváros gazdag bankárainak.

A cikk írója tiltakozik a magyar haza, de egyszersmind a zsidóság érdekében is a nagyobb számban fellépett zsidó képviselője-
löltek ellen, mert — ugymond — a magyar nemzet sorsát jövőben is csak a magyar fajnak kell irányítani, mely politikailag a legérettebb, s mivel nagyobb számú zsidó képviselőnek a parlamentbe való jutása a végletekig ingerelné a kedélyeket.

A cikkírója oly hangnak adott itt kifejezést, a mely a mi egészséges érzelmű magyar városunkban ismeretlen, de a mely a fővárosban elég merészen és nagyon kellemetlenül emelkedik fel olykor. Távol áll tőlünk a szándék, hogy az antiszeztizmusnak, e némi tekintetekben középkori színekkel ékeskedő kérdésnek proklamálói közé sorakozzunk, de elég aktuálisnak kell tartanunk a vele való foglalkozást és pedig nem csupán az inkriminált cikk kapcsán, de mert a budapesti élet egyik nem utolsó, és talán nemsokára meg is érzett kérdésének kell azt tartanunk.

III.

A választás.

Szerkesztő ur! mért tömi lapját
Csupa jó tárczákkal tele?
Nagyon szép dolog a költészet,
De ma Ön mit sem ér vele,
Ez ideges, bolond világban
Szenzáció kell, izgalom,
Bár jó a tárcza, reá mondják,
Hogy „a lap üres ma nagyon!“

Igaz, még egy pár kis lány néha
Olvas tárczákat, rémregényt,
Sőt ha az ideáljuk irta,
Olykor egy-egy rossz költeményt;
De ma — egész komolyan mondom, —
Még a legkisebb lányka se!
Ön a fejtét csóválja kérem?
Biz úgy van, uram, — lássa be.

Hiába ir ma Tháliáról,
Az őszről pláne hasztalan,
Az ezredévről nem is szólok,
— Csak egy, a minnek haszna van
Amit, legyen bár husz hasábal,
Olvasnak kicsinyek, nagyok —:
Kritikusok, írók, poéták,
A választásról irjatok!

A ma született kicsi gyermek
Nem fogja mondani: anyám!
A dajkája nevét se tudja,
Választásról gagyog csupán.
A ráncos képű, ősz aggastyán,
A mint szemében ég a láz,
Reszkette mondja: eljen a hon
S a honban a szent szabadság.

IV.

A zászló.

Ki van tűzve a lobogó
Fényes uri házra:
Haragosan lobogtatja
Külvárosi szegény ember
Sulyos, nehéz átka!

Szeliden leng a lobogó
Kérges munkás kézbe:
Szép csendesen lobogtatja
Egész nemzet, magyar nemzet
Áldó könyörgése!

Háromszinű a lobogónk,
Nem fekete-sárga:
Piros vértünk tapad hozzá:
Becsületünk kötöz hozzá:
Nincsen annak párja!

Büszkén lobog a lobogó;
Kossuth neve rajta:
Mind oda tart, aki érez,
Mind oda tart, aki szenved,
Aki magyar fajta!

Beryl.

A Gilián szerzőjétől.

Angolból fordította: A m i c a.

XVI.

(Vége.)

(46)

Ezek a szilárd léptek mire, kire emlékeztették? Zajára: miért tolt a boldog emlékeknek egész raja az agyába? Hirtelen szédülés fogta el és reszkettett; a buzaaljat tartalmazó pléh edény, melyet a kezében tartott csörömpölve esett a földre, mire a galambok felrebbentek és a kis leánytól neheztelő szavakat csalt ki.

— Kisasszony, kikapsz, ha a mama meglátja, hogy a buza alját így prédálod! jegyzé meg Molly szigoru hangon.

És akkor megfordult, ni, ni! — kiáltá — hiszem ez nem tata!

Ez egy csunya nagy ember! Vajjon miért jön ide?

— Ki az? Kérdé Beryl, remegő hangon; és megfordult, és látta, hogy Harkness Jem volt.

Öröm kiáltással szaladt elibe a két kezét feléje nyújtva.

— Oh Jem, végre eljött! — kiáltá.

— Drágám, tehát hosszúnak tetszett az idő? Kérdé Jem nevetve.

És ekkor, a kis Molly buszuságára és megbotránkozására, keze közé vette a pirula arcot, és a szeretet s gyöngédség meleg kifejezésével szürke szemében, nézte azt, a mint tekintete alatt irult-pirult és mosolygott.

— Édes, én nem vesztegettem az időt; rögtön jöttem mihelyt a levelet megkaptam. Oti messze, a felső vidéken, lázas beteg voltam máskülönből előbb jöttem volna hozzád. Oh, ne ijedj meg! — mert a „lázás“ szóra Beryl agályosan nézett rá.

S.-Szt. György, okt. 19.

Nagy lelkesítéssel fogadta el f. hó 17-én a sepsi-szentgyörgyi szabadelpárt Békics Gusztáv miniszteri tanácsost, a helyi köz- és magánédek buzgó előmozdítóját, képviselő jelöltnek.

A lángoló hirdetményeken s még lángoló helyi lapban napokig kürtölt szabadelpárti jelölés gyűlésen 500 választó közül 20, írva: keres husz, sereglett össze s miután a volt képviselő Gajári Ödönt egy bizalmi nyilatkozattal elpredikálták, nem is egy párt, de a város összes választó polgárai nevében Békicsot jelölték, noha ezen polgárok összesen 3 kereskedő által voltak képviselve, lévén a többi megjelentek állami hivatalnokok, tanárok stb. (a jelölt urnak többnyire sokszoros lekötözöttjei.)

Kíváncsian várjuk az impozáns jelölésről a kormány lapjaiban megjelenendő magasztos leírásokat.

Az oláhok a választások küszöbén.

A politikai különbség, mely Lukácsiu, Ratiu és Coruianu között létezik, ime megszűnt, a küzdelem ugyanis Lukácsiu megverésével fejeződött be, ki kibékült főnökével, Ratiuval, beismerve azt, hogy azon sértő kifejezések, melyeket ő Ratiu személye ellen használt, a valóságnak meg nem felelnek s azokat önnepélyesen visszavonta.

Ezt mondja legalább a Tribuna, közlése azon tárgyalás jegyzőkönyvét, mely ezen különbségek megítélése, esetleg megszüntetésével megbízott és az e célra megválasztott becsület-bírósg előtt folyó év okt. 18-án tartott meg.

E jegyzőkönyvben Lukácsiu a következő nyilatkozatot adta:

Nyilatkozat.

A román nemzeti egyesület által kiküldött becsület bíróság előtt, kinyilvánítom, hogy én az 1881-iki nemzeti program és a nemzeti gyűlés határozatai alapján dolgozom és semmiféle külső politikai egyestelekkel összeköttetésben nem voltam s nem vagyok. Ratiu János dr. és Coroián Gyula által ugyanazon becsület bíróság előtt tett nyilatkozatai és felvilágosításai folytán teljesen biztos vagyok, hogy ők is ugyanazon alapon dolgoznak és szintén a hazán kívüli politikai egyestelekkel semmiféle összeköttetésben nincsenek.

Igy köztünk a mi a nemzeti ügyet illeti semmiféle féltetés nincs.

Eképpen lévén a dolog megállapítva, kinyilvánítom, hogy a Tribunában megjelent s nemzeti jellem ellen intézett alaptalan és igaztalan támadások ellen védekezve, jogos haragom kifolyásaképpen oly sértő állításokat és kifejezéseket használtam nevezett urak ellen, melyeket ezenen igaztalanoknak ismerem el és vissza vonok.

N.-Szében, 1896. okt. 15-én.

Dr. Lukácsiu László.

Ez a nyilatkozat, mely hivatalos van jobb létre vinni az oláhok ügyét, a mennyiben ismét összetartva, kibékülve egymással a vezérferfiak ismét együttesen akarják tovább vinni a harcot, ismét együttesen fognak küzdeni a nemzeti ideál eléréséért.

A Jár nem volt veszélyes és komolyabb ellegű, és hamar túl estem rajta; de attól féltem, hogy te hosszas elmaradásom miatt aggódni fogsz.

Valld be, hogy úgy volt.

Igen, aggódtam egy kisé; de ne gondoljunk most azzal, miután itt vagy, miután visszajöttél hozzám, mondá Beryl.

És akkor Jem megcsókolta.

A kis Mollynak ezt látni több volt, mint, hogy csendesen tudjon maradni. Ő egy nagyon helyes kis leány volt, és Jemnek ezen cselekedete által illem érkeke nagyon meg volt sértve, annál inkább, midőn látta, hogy Beryl azt nyugodtan fogadta.

Szigorúan nézett egyikről a másikra, és aranyos haját indulatosan taszította hátra.

— Beryl néni, kiáltá, én én meg vagyok lepetve, és — és botrányozva!

Jem nevetve nézett le rá.

— Milyen fura kis jószág! mondá Jem nevetve. Azt hiszem, hogy te a Beryl kis hügy vagy mi? Nos, én ma holnap a nagy bátyá leszek, tehát jöjj ide, és ha tetszik megcsókálhatok.

— Beryl, igaz a mit mondtál? Igazán ő lesz a bátyám?

A kis leány hangja szelidült; és miután Beryl nevetve rázta a fejét, közelebb ment Jemhez s ajkait csókra tartotta.

— Azt hiszem, hogy miután a bátyám lesz megcsókálhat, mondá komolyan.

És aztán, mielőtt az az érdekes ceromonia megtörtént, bement a háza, és felvillanyozta az anyját azzal a hírrel, hogy egy nagy magas, idegen ur kinek ő még a nevét sem tudja, de a ki azt mondta, hogy neki a nagybátyja lesz, az almafa alatt megcsókolta Beryl nénit!

Három hónappal később Nelli a sa-

Már meg is kezdtek.

Október 24-ikére Ratiu egyetemes választási gyűlést hitt össze, melyre az összes választó megyék bizalmas férfait meghívja.

Már megunták ugyáltszik a passivitást és ismét a küzdelemre akarnak lépni. Kár volt ezt előbb meg nem tenni s kár annak most is oly nagy feneket keríteni, mintha ki tudja mily nagyszabású politikai tényről volna szó.

„A nép vezetői tegyék kötelességüket, — mondja a Tribuna — a nép hallgasson vezetőire, s akkor eléggé megmutattuk, hogy hiába tagadják mindenfelől létünket, mert mi csak azért is: vagyunk és leszünk.”

„Munkára fel tehát szívvel és reménnyel!” Nohát, munkára fel jó oláh testvérek, mutassátok meg azt, hogy ki nemzeti jövőtökhöz nagy reményt fűz nem fog csalatkozni, mutassátok meg most, midőn az egyetemes férge ismét kipusztult közületek, hogy oly nép vagytok, mely megérdemli, hogy a fekete tengertől a Dunáig uralkodhasson, megérdemlitek, hogy elérjétek tulajdonképeni nemzeti ideálotokat, mutassátok meg az egész világnak, hogy a miért mi, „az ázsiai vadak” elnyomunk titeket, azért mégis elérkezik majd az idő, midőn egész világ csodálni fogja nagyságotokat.

Mi leszünk az első, kik csodálatunkat kifejezni fogjuk, mi vagyunk az első, kik megfogunk hajolni a nagyságok előtt, de majd csak a másvilágon, vagy talán akkor sem Hisz, majd meglátjuk!

— i —

Ugron Gábor Ujvidéken.

Mint Ujvidékről értesítettem Ugron Gábor szombaton d. u. oda érkezett.

A pályaudvaron óriási közönség fogadta a nagy népszerűségnek örvendő vezetőt, a kit dr. Nemes János pártelnök üdvözölt, a mire zajos éljenzések által kísérve, bandériummal és hosszú kocsiorsó kíséretében vonult be az Erzsébet-szállóban levő lakására.

Programbeszédét ma d. e. 11 órakor mondotta el Ugron Gábor a színház erkélyéről mint egy 3009 főnyi közönség előtt. Ugron beszéde óriási hatással volt a jelenvolakra, úgy, hogy gyakran percekig kellett szünetelt tartani, míg az éljenzés és a tetszés nyilvánulása lecsillapult.

Balla Aladár dr. nyitotta meg az ülést, lelkes beszédben méltatván a Ugron Gábor kiváló hazafiságát, mire Ugron elmondta háromnegyed óráig tartott programbeszédét, a melyből közöljük a következőket:

Nem szavazatokat jött kérni, nem mandátumért szalad, hanem politikai harcokat folytat a szabadságért, a kormányrendszer ellen.

Ha meg akarjuk menteni Magyarországot, fel kell hagyni a mai osztrák politikával, mely az erők megosztása, a mi pedig gyöngeség.

Magyarország kis nemzet. Kis nemzeteknek együttesen kell fajok fenmaradását biztosítani és egyetértésben kell élniök.

Szerbek, románok saját államukban találják meg nemzeti létük kifejezését, töltnek mást nem kívánván, mint táborozást. Visszonázásul a magyarországi szerbek, románok vegyének részt politikai életünk munkásságát.

ját házában a csinos verandájában ült, Norman várta haza a városból, hova korán reggel ment el lóháton.

Nelli egy angol postabélyeggel ellátott levelet tartott a kezében, mely azon délután érkezett és egy kisé idegesnek érezte magát a felett, hogy a benne levő újságot Norman miképpen fogja fogadni.

Beryl írta — Harkness Beryl — az esküvőjüket tudatta velük és a Kornwallban levő házukat írta le benne, a hol laktak, és azon reményét fejezte ki, hogy Nelli és a férje meg fogják őket ottan látogatni.

Beryl nagyon boldognak látszott, Nelli azt gondolta, minden sorából látszott, hogy a multra vonatkozólag, bántódó gondolatok nem zavarták.

Végre Norman megérkezett, a gyeplőt egy Kaffer fiúnak dobta, ki az ajtónál várakozott rá, leszállott, a verandára ment, hol Nelli tárt karokkal fogadta.

— Nelli, azt gondoltad, hogy elvesztet? A dolgaim hosszasanban tartoztatnak vissza, mint a hogy gondoltam — mondá és megcsókolta, ekkor a kezében levő levelet meglátva azt kérdezte — „Édesem, — kitől kaptál levelet?”

— Norman, olvasd el.

Nelli a férje kezébe tette a levelet; és ösztönösképpen érezve, hogy Norman jobb szeretné azt egyedül olvasni, tehát a verenda másik végére ment, és az oda helyezett teázó asztal körül foglalatzkodott. Hallotta a papíros zörgést amint Norman a lapot fordította, és hallotta a meglepetés kiáltását, és aztán egy hosszú — vagy a mi Nelli előtt nagyon hosszúnak látszott csend következett.

Végre Nelli bábortalanul nézett körül. Norman egyenesen állott, s a kerten keresztül a messzeségbe nézett, de oly különös kifejezéssel az arcán. Mit jelentett az? Vajon busult e hír felett? tűnődött Nelli. Csend-

gában, hogy a magyar nemzet minél erősebb, függetlenebb legyen és így annál hatalmasabb bástyáján szolgáljon saját létüknek.

Ezen erőgyesítés az összes apró népek javára válthatik.

Ez a politika nem érvényesülhet, mert Magyarországnak csak papíron van alkotmány, itt Bécsnek vannak helytartótanácsosai, kik fajt faj ellen, felekezetet felekezet ellen uszítanak.

Elitélve a közösügyes rendszert, a hadseregről, az mondja, hogy az a dinasztiaé, minek pizonyosága, hogy van két nemzet, de egy dinasztia és egy hadsereg.

A nemzet ezért van ki téve folytonos megaláztatásoknak. Elvesztettük Európa népeinek szeretetét.

Gonosztevőknek vagyunk kikiáltva a nemzetiségek elnyomásáért, pedig ezek a kormány hibái, melyek által egyenlő elnyomásban részesülünk. Csak hogy a magyar szégyel már panaszkodni.

Képviselői rendszerünk egy nagy hazugság, mert nem a nép választ, hanem kufároktól összeszedett pénzzel kinevezik a képviselőket. Az alkotmányosság átváltozik nagy kerítőházzá, hol a választók politikai meggyőződését pénzrel, ígérettel, fenyegetéssel megvásárolják, hogy a nyomorult kormány az országot végső veszély felé sodorja. Ezért van szükség az általános szavazati jogra. Mert ez által az ország a kormány abszolutizmusától megmenthető volna.

Kiemeli, hogy míg eddig bevándoroltak hazánkba, mint ígért földjére, ma a lakosság kénytelen kivándorolva új hazát keresni.

Ezen segíteni csak úgy lehet, ha a nép nem passzív, hanem aktív részt követel a politikában. Mert így hogy a nemzet kormányá annyira gonosz, mennyire a nép azt megfűti. Ha a nép egy része félre áll, a hatalom mind bátorabb, erőszakosabb, szemtelenebb lesz a jog eldobzásában.

Ki a népnek karátja, az passzivitást nem tanácsolhat, mert ha a nép elhagyja a maga ügyét, elhagyta az isten, elhagyta a törvényt.

Hogy a nemzetiségek s a felekezetek közti viszály megszűnjék, arra csak a függetlenségi párt programja és elvei erősek, mert míg most az osztrákok a nemzetiségeket uszítják, addig a független Magyarországnak elég ereje lesz, hogy a nemzetiség jogait tiszteltben tarthassa és becsülhesse azért az ország magyar maradjon.

A magyar politika önkormányzat választási rendszerrel, a nép maga választja törvényhozóit maga. hajtja végre meghatalmazottjai által törvényt, — maga ítélkezik és küldi szét. Míg a nemzet a világpolitikában érvényesül, addig a nemzetiségeknek önkormányzatban biztosítatik a jog, csak végre kell hajtani szó szerint a 68-iki törvényt. Ebből veszély reánk nem származik, mert összhangzatossá lesz a Magyarországnak emelésére minden nemzetiség részéről megtartott törekvés.

Az egyházak ügyéről szólva sürgeti a legszélesebb automatát az összes egyházaknak egy törvényben, mi által egymás védelmére köteleztessenek.

Nemzeti kérdéssről szólva, a kulturáról is szólnia kell, Szerinte Magyarország akkor volna nagy, ha kulturája a nyugot-európai

sen ment vissza a férjéhez, s kezét a karjára tette.

— Norman, miről gondolkozol? — kérde.

Norman megrettent és nevetett.

— Természetes, hogy most Berylről gondolkodom, te kis liba, — válaszolá Norman — és házas életem minden jót és boldogságot kívánok. De, azt az embert nem képelem méltónak hozzá. Azok után itélve miket róla hallottam, az egy szilaj természetű nyugtalan fickó, tényleg olyanfélé ember, akinek soha sem kellene megköszölni; de, ha Beryl szereti, akkor azt hiszem, hogy minden jól van. Azonban még is azt hiszem, hogy ő különb legényre volt érdemes.

És azon este a kis Nelli szelid csevegése, és változatlan helyeslése mindennek, a mit ő mondott, egy kisé egyhangúnak és almasnak tetszett. És örült, midőn Nelli valami sürgős házi dolog elintézése miatt magára hagyta, és ő egyedül ülte a verandán, Berylre és eljegyzésüknek az első napjaira zavartalanul gondolhatott.

Ezen gondolatokban ő nem volt hűtlen Nellihez. Normannak volt elég esze belátni, hogy Nelli minden képpen jobban talált volna.

Akaratjuk gyakran összetűközt, és a véleményük különbözőt volt, és a házi láthatárt viharok söstétítették volna el, ha Nelli helyett Beryl lett volna a „fele-ség”.

Igen; jobb volt így: gondola Norman, és el is hitte; de azért a mint cigarettáját szívtá, s a lámpa körül zűmmögő éjjeli lepkét nézte, a Beryl kedves arca merült fel előtte, és édes hangja csengett a füleibe; mert Norman előtt is, mint mások előtt, az elhárthatatlan volt a legbecesebb és legkívánatosabb.

népek kulturájának növéjára emelkednek, mi által az itt lakó nemzetiségek kulturája magassabbá, tartalmasabbá válnak. Mindzon megkülönböztetéseket, melyek a magyarok önálló nemzeti létének kifejtelt és kiforrott kulturáját feltűntetik, a szerb, a román kultura a maga javára fordíthatja, mert a magyartól kell, hogy színt, fényt és zamatot kölcsönözzenek.

Igy fognak csak különbözni azoktól, a kik beolvastani akarják őket.

Kikel ezután a 67-es alap ellen. Kijelenti, hogy a kormány a kvóta felemelést megígérte. Oda konkludál, hogy csak a független Magyarországnak biztosíthatja mindnyájunk szabadságát a jövő nagy háboruja ellen melyben egy csatavesztés egy nemzet bukását fogja jelenteni.

Felhívja végül a nemzetiségi választókat, hogy csatlakozzanak a függetlenségi és 48-as párt politikájához, mert csak így fogunk sikerrel védekezhetni közös” ellenségeink: az orosz ellen.

Ugron beszéde leirhatatlan lelkesedést keltett és csak emelte Ujvidék hazafias polgárainak elkeseredését a miatt, hogy Bánffy Dezső báró Brankovics patriárka utján pakturna lépett Polit Mihályllyal és Gavrilával, a kiknek segítségével a szerbekkel kimondatta a passzivitást.

Ez a gyalázatos szövetségbiztosítja a kormányt Ujvidéken való győzelmét, mert Ugron lelkes serege a szerbek nélkül nem képes a hivatalos hatalommal, pénzzel és erőszakkal sikeresen megküzdeni.

Kiirtotta a családját.

Kisiratos, okt. 17.

Borzalmasnál-borzalmasabb dolgokat tud az élet felmutatni a megsértett női indulatról.

A galamb szelid női lélek vérszomjas fenevaddá változik abban a pillanatban, a mint a hűségét vagy az önzertét valaki érzékenyen megbántotta. S a bosszualásnak szimbolusául méltán választotta egy zseniális szobrász a nőt, mert ravaszabban, vérszomjasabban s ádázabban egy férfi sem képes úgy bosszút állni, mint a megsértett nő.

A bosszualó nők egy borzasztó példánya tartja magát megrendülésben közönségünk egész lakosságát.

Egy asszony, kit az ura valami csekélység miatt megvert, hirtelen feljeresedésben előbb négy gyermekét, aztán önmagát megmérgezte.

Magának az esetnek következők a részletei:

Hegedűs Jánosné az ura tudta nélkül egy kocsi buzát adott el. — Mikor az ura ezt megtudta, erősen megverte a feleségét.

A veréshez az asszony alig lehetett szokva, mert az őt mód nélkül dühbe hozta, s a verés után magából kikelve, villogó szemekkel ezt kiáltotta a férjének.

Megálljon kend, teszek én olyant, a mi még Kis-iratoson nem történt!

A fonyegestét, melynek a férj semmi jevrőseget nem tulajdonított, a megvert nő szegény ártatlan gyermekein megrendítő módon váltotta be. E hó 16-án mikor a férje künn volt a szántásnál, négy gyermekének palinkában erősmérget, állítólag szerencsétlenül adott be, azután pedig a szörnyű asszony, ki áldott állapotban volt, önmagát is megmérgezte.

Hegedűs János 16 éves fia csodálatos módon menekült meg a vérengző asszony bosszualó karjától.

Az asszony őt is otthon marasztotta, de a fia, miha csak sejtett volna valamit, sehogysy volt rávehető, hogy a neki nyújtott palinkából igyék s anyjának minden parancsa ellenére kiment apjával a szántás-hoz.

Elképezhető a szerencsétlen férj lelkiállapota, a mikor a nő rémtettét megtudta.

Hegedűs Jánosné s négy megmérgezett gyermekét 17-én temették el az egész falu részvéte mellett.

A falubeliek, ez az eset mélyen megrendítette, mert Hegedűs Jánosné minikenki bekeszerető asszonynak ismerete s olyannak, a ki férjével jó viszonyban élt.

Önértetes tisztviselők.

Kolozsvárt, okt. 20.

Tegnap tettünk említést a pozsonyi tisztviselők derék kezdeményezéséről, mely oda irányul, hogy az állami tisztviselők ne tá-mogassanak a választásoknál olyan jelöltet, a ki a programjában nem veszi fel a tisztviselői pragmatika megalakításának követelését.

Nem a pártérdek, de a jog és szabadság érdeke mondatja velünk deréken ezt a kezdeményezést. A jogállam elsőrendű követelménye ugyanis, hogy a tisztviselők jogviszonyai törvényes szabályozást nyerjenek minden irányban s valóban mi sem jellemezheti jobban közállapotainkat, mint az a tény, hogy „alkotmányos” életünk 30-ik s „szabad-elvű” regime 21-ik esztendőjében a tisztviselői pragmatika megalakítása még mindig a megoldandó feladatok közt szerepel.

Ha egyéb nem, már ez indokoltá teszi tisztviselőinknek azt a fellépését, melyről Po-

zsonyból és új-bban Aradról vettünk értesítést.

Az ős koronázó város után a tizenhárom vőtanu városra következett a tisztviselők önértetes fellépése által tört után. A pozsonyi tisztviselők mellé sorakoztak az aradi államvasuti hivatalnokok.

Aradon Hieronimi Károlyt, a sokszoros volt minisztert jelölté képviselőjéül a kormány párt. Mi természetesebb annál, hogy az aradi végrehajtók minden tisztviselői votumát a Hieronimi javára vették számításba az előzetes korteskedés rendén. Hisz a szabadelpárt nagyjainak felfogása szerint a tisztviselő olyan pári, a kinek a kormány nemcsak munkájával, de lelkével, meggyőződéssel is kényekedve szerint rendelkezik.

Ez az ép’ oly nemes, mint szabad-elvű felfogás, emelkedett érvényre az aradi mamelukok táborában akkor, mikor az államvasutak ottani tisztviselőit minden megkérdőzések nélkül besorozták a táborukba és elküldötték nekik a Hieronimi bankett-jére szóló jegyeket, akárcsak Kolozsváron szokták az osztrák-párt nagy moguljai.

Am az aradi vasuti tisztviselők nem voltak hajlandók felcsapni a kormány kénytelen önkényesének és egynek kivételével mind visszazakulták a reájuk küldött jegyeket.

Mily felemelő példája ez a férfias önérteteknek a mellett a szolgáló megalázódás mellett, melyet pl. a kolozs vári tisztviselők egyrésze tanusít a most folyó választási küzdelemben.

Mi azonban bizunk tisztviselőink most még szunnyadó, de talán felébredő jó érzékben és hisszük, hogy a pozsonyi és aradi példákat követni fogják más helyen is.

Ideje is már, hogy a tisztviselők levelesék a lelkiismeretükre nehezedő bilincseket.

Ugyan mi okuk volna nekik a jelen kormányrendszerért lelkesedni?

Hisz ez a kormány hagyta rendezetlenül jogviszonyait. És szedte rá őket a fizetés felemelés nagy zajjal csinált humbugjával. És teszi gyűlöletessé őket, midőn szabad polgárokból a hatalom bérslózává aljasítva, mind a saját érdeke mellett s az annyira joguk más irányú törekvések legyőzésére viszi őket háboruba és ez által megfosztja őket joguk érdekeik leghevebb védőjéül: a meg nem fizetett közvélemény támogatásától.

Ebröjelenek egyszer már önértetre s tisztviselők s mutassák meg, hogy velük számolni kell, mint férfakkal s nem lehet rendelkezni, mint szoldosokkal. Az aradi és pozsonyi példák erre tanítanak.

Választási egyetmás.

A fertálykapitányok.

Kolozsvár városa közigazgatásának rémalakjai ugyancsak szépen respectálják Per-czel miniszternek a tisztviselőkért pártatlan ságra kötelező rendeletét. — Szemernemlen folytatják a „házalást.” Benkő ur, Jelen ur, Gyula ur és Philippi ur beállottak az osztrák párt szolgáinak és egyéb teendőik elhanyagolása mellett fogdosák a szavazatokat. Ne tudjuk kinek utasításából végzik ezt a cas munkát, de lesz gondunk rá, hogy nyilván tartuk működésüket. Együttal tudatjuk velük, hogy a függetlenségi párt intéző-bizottsága elhatározta, hogy a mint a közhivatalnoki minőség kortes czélokra való felhasználásának meg egy esetéről értesül, — azonnaltudtára adja azt a helygyminiszternek. Polgársaikat pedig kérjük, hogy mutassanak példát a kortes fertálykapitányoknak.

Bíró ur.

Bíró ur patikus és kortes egy személyben. Első hivatalánál fogva mérget kever, másodiknál fogva beadja azt a választóknak. Hogy miért teszi ezt Bíró ur, sokféle találgatják. — Némelyek szerint a korteskedés megköszöni a patikát, mások szerint újjal előnyöket akar biztosítani a maga számára. A tény az, hogy midőn a kormány párt önértetesebb emberei sen tartják megengedhetőnek a korteskedést, Bíró ur korteskedik a mellett a Groisz mellett, kire most ötéve kigyót-kát kiabált.

A tényleges és reménybeli gondnok.

A rom. kath. egyházközségi gondnok választásánál szemben álltak egymással az ősmosolyu Nagy Kálmán és az örök mosolyu Novák István, Nagy Kálmán megverte Novák Istvánt s a választás után mind a ketten azt beszélgették, hogy irányukban a főcserd Groisz ur két kulacos vára. Most aztán a hátsó illusztrus név újból összekeverült. A győző Nagy Kálmán és a legyőzött Novák István kiküldtek a Groisz ur szakálá árnyékában egymás nyakába borultán életet a liberális must, mely Nagy Kálmán urnak gazdag látást juttatott, Novák urnak pedig a boldogult „kisegítő” váltóból juttat majd egyhányat. (Mit szól ehhez dr. Deák Albert?)

A Zöld fában.

A „Zöld fá”-hoz ezimzett hídelveik székben t gnap este megkezdődtek a tokiak estélyek.

Nem lehet tudni, hogy a Zöld fá győzelem reményének a vagy a kormány párt szellemi fegyverei minőségének kifejezése

H I R D E T É S E K.

Must-eladás.

A nagy-enyedi ev. ref. Bethlen-főiskola miriszlói szőlőjében **foljó hó 23-án és következő napjain** leszüretelendő mintegy **150—200 Hektóliternyi** Rizling, Som, Muskotály Tramin és Ve-gyes fajú **must-termés** nyilvános árverés útján el fog adatni. Kikiáltási ára Hektóliterenként **28** frt.

Az árverés **foljó hó 22-én d. e. 10 órakor** fog megtartatni Nagy-Enyeden, a főiskola jog- és jószágigazgatósági irodájában, hol a részletes feltételek korábban is a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Bánatpénzül 400 frt teendő le készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban.

Az árverés megkezdése előtt zárt ajánlatok is fogadtatnak el, melyekhez a fent kitett bánatpénz szintén csatolandó.

Nagy-Enyed, 1896. évi október hó 13-án.

A Bethlen-főiskola jog- és jószágigazgatósága.

760. (3—8)

Sz. 4260—1896.

v. t.

773. (1—1)

Hirdetmény.

Az alulírt városi tanács részéről ezennel közhírré tétetik, hogy Szász-Régen város marhafelhajtási díjának beszedése az **1897. évi január hó 1-étől kezdve 1902. évi december hó 31-éig**, az az **6** évre terjedő időre évi 3000 frt, az az Háromezer forint o. é. kikiáltási árral **1896. évi november hó 4-én délelőtt 10 órakor** a helyi városi tanács üléstermében nyílt árverezés útján és írásbeli ajánlatok elfogadása mellett haszonbérbe fog adatni.

Minden árverezni kívánó köteles a kikiáltási ár 10%-át, az az 300 frtot o. é. bánatpénzül letenni.

A közelebbi árverezési feltételek az alulírt tanácsnál a hivatalos órák alatt a kiadó-hivatalban bárki által megtekinthetők.

Szász-Régen város tanácsának 1896. évi október hó 12-én tartott üléséből.

Sz. 5621—1896.

k. i.

A Gyergyói járás főszolgabírójától.

Pályázati hirdetmény.

Csikmegye gyergyó-szt.-miklósi járásában, Gyó.-Alfalu és Gyó.-Csomafalva községekből alakult 8020 lelket számláló egészségügyi körben a **kör-orvosi állás** — Gyó.-Alfalu székhellyel — töresedésben lévén, annak betöltésére ezennel pályázatot hirdetek.

Az orvos fizetése 800 frt és Alfalu községe által természetben kiszolgáltató alkalmas lakás, a székhelyen a vagyonszámláló lakások által fizetendő 20 kr., a községekben pedig 25 kr. látogatási díjjal; ezen felül Csomafalva község részéről havonként egyszer hivatalos utra díjmentes fuvar állítatik; a további részletes feltételek nálam betekinthe-tők.

Felhívom mindazon — legalább is 2 évi gyakorlatot kimutatni tudó — orvosdoktorokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az oklevéllel, honossági bizonylattal, valamint az eddigi szolgálatot igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat hozzám **foljó évi November hó 20-ig bezárólag** adják be.

Gyergyó-Szt.-Miklóson, 1896. évi október hó 15-én.

Szász Lajos,
főszolgabíró.

774. (1—8)

Sz. 678—1896.

775. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-czikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a dornai es. kir. járásbíróság 1894. évi 11185. polg. számú végzése következtében Késmárki Elek helyettesített ügyvéd által képviselt Actiengesellschaft Dorna-vátrai faüzlet javára Klein Georg nagy-idei lakos ellen 91 frt 96 kr. és jár. erejéig 1895. évi május hó 9-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 370 frtra becsült cséplőgép, rostagép és szekerből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatkak.

Mely árverésnek az tekei kir. járásbírósnak 3911—1896. számú végzése folytán 91 frt 96 kr. töke követelés, ennek 1894. évi augusztus hó 14-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 37 frt 75 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig, Nagy-Idán, a község házában leendő eszközösére **1896. évi november hó 2-ik napjának délutáni 2 órája** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Tekén, 1896. évi október hó 16. napján.

BURG GUSZTÁV,
kir. bir. végrehajtó.

Vidéken

egy jó forgalmu

FÜSZER- és VEGYES-ÜZLET

egyéb vállalatok miatt

azonnal eladó.

Czím a kiadó-hivatalban megtudható.

756. (3—8)

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré teszi alólírt igazgatóság, hogy a kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank zálogosztályánál elzálogosított és az **1895-ik év október hó végéig** lejárt és még ki nem váltott tárgyak az I. II. osztályból nyílt árverésen elfognak adatni és pedig az I. osztályu tárgyak, u. m: ruhaneműk, házi-eszközök, áruk stb. árverése lesz

foljó évi november hó 2-án.

A II. osztályu tárgyak, u. m: arany-, ezüstneműk, ékszerek stb. árverése lesz

foljó évi november hó 9-én.

Az árverések az intézet helyiségében mindig délután 3 óra-kor kezdődnek.

A zálogtárgy tulajdonosa fel van jogosítva az eladásra kitett tárgyat az árverés kezdete előtt még kiváltani, a már eladott tárgyakból a bejött többlet öt illeti.

A vevő tartozik a vételért rögtön lefizetni és a tárgyat elvitetni.

Kolozsvárt, 1896. évi október hó 19-én.

383. (1—1)

Takarékpénztár és Hitelbank igazgatósága.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárak © Budapest Vácz-körút 63. sz.
által a legulányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készlet, 1. 24. és 12 lóerőig, továbbá járgány-kormányok, kaszálók, szarvasgombok, harántok, szarvasgombok.

COLUMBIA a legjobb sorvetőgépek, szarvasgombok, vasművek, kukorica- és minden egyéb 2. 3. és 4. osztályú gépek.

Részletes leírás a gépek és berendezések részleteiről.

204. (26—26)

A legjobbnak jelölt

GAEDKE'S CACAO

mindenütt kapható.

Természetes zamat, legnagyobb táperő, könnyű emészthetőség.

P. W. Gaedke & Cie., Brünn és Hamburg.

718. (7—13)

RÓNAY TESTVÉREK

(ezelőtt SENN EDE)

gépgyára és vasöntődéje Kolozsvárt.

Ajánlja kitűnő anyagból készült mindennemű

GÉP-, KERESKEDELMI-, ÉPÍTÉSZETI- és FÉMONTVENYEIT.

Készít gazdasági gépeket, gőzgépeket, fogas-kerekeket bármely nagyságban, szíjtranszmissziókat, körfűrész tengelyeket, lőjargányokat, kut- és tápszivattyúkat, malom- és szeszgyári berendezéseket, kö-züző gépeket és általában minden az ipar terén szükséges gépészeti felszereléseket.

Készít továbbá sir- és másnemű kerítéseket öntött és kovácsolt vasból; elvállal gép- és kazán-javításokat, valamint bármely kovács-munkát.

Költségvetésekkel szívesen szolgál. 678. (10—*)

Képviselő választásra

ZASZLÓKAT

ruddal és bojtokkal csinosan kiállítva, készen kapható vagy feliratokkal megrendelhető

Poszler és Társa

árúházában,

Kolozsvárt, Belhid-u. Hungária-szálloda alatt.

622. (20—100)

ALAPITTATOTT 1866.

MATUTSEK JÓZSEF

férfi-, női- és gyermek cipész-üzlete

Kolozsvárt, főter 32. sz. alatt.

Megrendelések beküldött mérték vagy lábbeli-minta után a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

97. (40—x)

NAGY GYAPJUSZÖVET ÉS SELYEMVÁSÁR!

Kizárólagos szolid és megbízható áruk.

GYAPJUSZÖVET OSZTÁLY:

Egy teljes ruha: 120	cm. széles, jó minőségű szövet szép mintákkal	3 frt 25 kr.
Egy teljes ruha: 120	" " zsolnai szövet utozai és házi ruhának	3 frt 75 kr.
Egy teljes ruha: 120	" " valódi angol tiszta gyapju szövet	6 frt — kr.
Egy teljes ruha: 120	" " angol cheviot sötét sima színekben	5 frt — kr.
Egy teljes ruha: 120	" " fekete sima szövésű tiszta gyapju-szövet	6 frt 25 kr.
Egy teljes ruha: 120	" " divat-kelme sötét színekben, szép mintával	5 frt 50 kr.

Rendkívül nagy választék francia és angol ruha-kelmékben a legfinomabb kivitelig; továbbá nagy raktár cosmaosi és francia gyártmányú valódi szintartó mosó-barchettekben.

SELYEM-OSZTÁLY:

Egy teljes ruha: 120	Pongis imprimé selyem változatos új mintákkal	10 frt 20 kr.
Egy teljes ruha: 120	" " Csikos taffota tiszta selyem	11 frt 05 kr.
Egy teljes ruha: 120	" " Grenadine valódi lyoni selyem gyönyörű mintákkal	14 frt 95 kr.
Egy teljes blouse: 120	" " Pongis japonais-chinai selyem legújabb	6 frt 25 kr.
Egy teljes ruha: 120	" " Fekete mintázott selyem kiváló jó minőségben	14 frt 30 kr.
Egy teljes ruha: 120	" " Fekete sima satin merweillieux tiszta selyem	13 frt 65 kr.

Weiner Mátyás legnagyobb divatáruháza Budapest, Andrassy-ut 3.

MINTÁK KIVÁNTATRA INGYEN ÉS BÉRMENTVE KÜLDETNEK.

694. (5—5)